

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum sit primum omnium peccatorum? 7

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

bia, & non sentit, labitur in carnis luxuriam: vt per hanc
humilitas a confusione exurgat. Ex quo etiam patet
grauitas ipsius superbia. Sicut enim medicus sapiens
in remedium maioris morbi, patitur infirmum etiam
in leuiorem morbum incidere, ita etiam peccatum su-
perbia grauius esse ostenditur ex hoc ipso, quod pro
eius remedio Deus permittit homines ruere in alia
peccata.

ARTIC. VII.

Vtrum superbia sit primum omnium peccatorum?

790

Ad septimum sic proceditur. Videtur, quod su-
perbia non sit primum omnium peccatorum. *2. Cor. 12
le 4. co. 2.*

Primum enim saluatur in omnibus consequentibus. Sed
non omnia peccata sunt cum superbia, nec oriuntur
ex superbia. Dicit enim August. in lib. * de Natura &
gratia, quod multa perperam fiunt, quæ non fiunt su-
perbe. Ergo superbia non est primum omnium pec-
catorum. ** c. 29. in
me. 10. 7.*

¶ 2 Præterea, Eccl. 10. dicitur, quod initium super-
bia est apostatare à Deo. Ergo apostasia à Deo, est
prius quam superbia.

¶ 3 Præterea, Ordo peccatorum videtur esse se-
cundum ordinem virtutum. Sed humilitas non est pri-
ma virtutum, sed magis fides. Ergo superbia non est
primum peccatorum.

¶ 4 Præterea, Secundæ ad Tim. 3 dicitur, Mali ho-
mines & seductores proficiunt in peius. Et ita videtur
quod principium malitiæ hominis non sit à maximo
peccatorum. Sed superbia est maximum peccatorum,
vt dictum est *. Non est igitur primum peccatum. *art. præc.*

¶ 5 Præterea, Id quod est secundum apparentiam,
& fictionem, est posterius eo quod est secundum ver-
ritatem. Sed Philosophus dicit in 3. * Ethic. quod su-
perbus est fictor fortitudinis & audaciæ. Ergo vitium
audaciæ est prius vitio superbiæ. *L. 7. Ethic.
c. 8.*

Sed contra est, quod dicitur Eccles. 10. Initium
omnis peccati est superbia.

R E S P O N D E O dicendum, quod illud quod est
per

ari prac.

per se, est primū in quolibet genere. Dicitur est autem supra, * q̄ auersio à Deo, quæ formaliter complet rationem peccati, pertinet ad superbiam per se, ad alia autem peccata ex consequenti. Et inde est q̄ superbia, habet rationem primi peccati, & est etiam principia omnium peccatorum, vt supra dictum est *, cum de causis peccati ageretur ex parte auersionis, quæ principalior est in peccato.

1. 2. q. 84.
ar. 2. Idē
hēt. Aug.
in ser. de
obed. &
humilita
te, 10. 9.

ar. 5. hu-
ins q. ad
2.

Ad primum ergo dicendum, quod superbia dicitur esse omnis peccati initium, non quia quodlibet peccatum singulariter ex superbia oriatur, sed quia quodlibet genus peccati natum est ex superbia oriri.

Ad secundum dicendum, q̄ apostatare à Deo dicitur esse superbiam humanam initium, non quasi aliquod aliud peccatum à superbia existens, sed quia est prima superbiam pars. Dicitur est * enim quod superbia principaliter respicit subiectionem diuinam, quam contemnit. Ex consequenti autem contemnit subijci creaturæ propter Deum.

Ad tertium dicendum, quod non oportet esse eundem ordinem virtutum & vitiorum: nam vitium est corruptiuum virtutis. Id autem quod est primū in generatione, est postremum in corruptione. Et ideo sicut fides est prima virtutis, ita infidelitas est vltimum peccatorum, ad quam homo quandoque per alia peccata perducitur. Vnde super illud Psal. 136. Exinanite exinanite vltimæ que ad fundamentum in ea, dicit gloss. quod coactione vitiorum subreptit diffidentia. Et Apostolus dicit 1. ad Timoth. 1. quod quidam repellentes conscientiam bonam, circa fidem naufragauerunt.

Ad quartum dicendum, quod superbia dicitur esse grauisimum peccatorum, ex eo quod per se cõpetit principio, ex quo attenditur grauitas in peccato. Et ideo superbia causat grauitatem aliorum peccatorum. Contingit ergo ante superbiam esse aliqua peccata leuiora, quæ etiam ex ignorantia vel infirmitate cõmittuntur: sed inter grauiora peccata primū est superbia, sicut causa per quam alia peccata aggrauantur. Et quia id quod

id quod est primum in causando peccata, est etiam vltimum in recedendo: ideo super illud Ps. 18. Emundabor à delicto maximo, dicit gloss. * hoc est, à delicto superbia, quod est vltimum redeuntibus ad Deum, & primum recedentibus.

Ad quintum dicendum, quod Philof. ponit superbiã circa fictione fortitudinis, non quia solũ in hoc conficitur, sed quia per hoc homo reputat magis se posse excellentiã apud hoĩes cõsequi, si audax vel fortis videat.

ARTIC. VIII.

Utrum superbia debeat poni vitium capitale?

791

D octauũ sic proceditur. Videtur, quod superbia debeat poni vitium capitale. Isid. * enim & Cassianus enumerant superbiã inter vitia capitalia.

gl. interl. Ps. 18. & sumitur ex Aug. * l. 5. c. 1. & l. 12. c. 1 et seq.

¶ 2 Præterea, Superbia videtur esse idem inani gloria: quia vtraque excellentiam quærit. Sed inanis gloria ponitur vitium capitale. Ergo etiam superbia debet poni vitium capitale.

¶ 3 Præterea, Aug. dicit in lib. * de Virginit. quod superbia inuidiam parit, nec vnquam est sine tali comite. Sed inuidia ponitur vitium capitale, vt supra habitum est. Ergo multo magis superbia.

c. 31. cir. me. 10. 6. q. 36. a. 4 l. 31. c. 31

SED contra est, quod Greg. 31. * moral. non enumerat superbiã inter vitia capitalia.

RESPONDEO dicendum, quod sicut ex * supradictis patet, superbia dupliciter considerari potest. Vno modo secundũ se, prout scilicet est quoddã speciale peccatũ. Alio modo, secundũ quod habet quandã vniuersalẽ influentiã in omnia peccata. Capitalia autẽ vitia ponuntur esse quoddã specialia peccata, ex quibus multa genera peccatorum oriuntur. Et ideo quidã considerantes superbiã, secundum quod est quoddã speciale peccatum, connumerauerunt eam alijs vitijs capitalibus.

a. 2. c. 5. ad 1. l. 31. Mo. c. 31. ar. 2. huius qd. est q. 132. a. 5. * li. 31. c. 31. parũ ante me.

Greg. * verò considerans vniuersalem eius influentiã quam habet in omnia vitia, vt dictũ est, non connumerat eam alijs capitalibus vitijs: sed posuit eam reginam omnium vitiõrum & matrem. Vnde Gregorius dicit in 31. * Moralium, Ipsa vitiõrum regina, super-

l. 31. Mo. c. 31. ar. 2. huius qd. est q. 132. a. 5. * li. 31. c. 31. parũ ante me.